

Vlaams
Parlement

vergadering **C145**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 3 maart 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhall Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intentie van de Vlaamse Regering om één miljoen bomen aan te planten in de Vlaamse Rand – 1096 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Zuhall Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de zwerfvuildoelstelling en de wijziging van het referentiejaar – 1273 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhall Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de strategie voor bosuitbreiding – 1633 (2019-2020)	11
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhall Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het aanbrengen van beplantingen op hondenlosloopweides – 1478 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Zuhall Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de doelen voor de gemeenten om het restafval te beperken – 1592 (2019-2020)	18

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intentie van de Vlaamse Regering om één miljoen bomen aan te planten in de Vlaamse Rand – 1096 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, de Vlaamse Regering heeft de doelstelling vooropgesteld om tegen 2030 10.000 hectare bos te realiseren, waarvan 4000 hectare al in deze legislatuur. In de Vlaamse Rand wil men daarbovenop nog eens 1 miljoen bijkomende bomen planten om het groene karakter van de Vlaamse Rand te versterken.

Op welke manier wilt u die 1 miljoen bomen aanplanten? Wat is de stand van zaken van het faciliterende beleidskader? Welke middelen worden daarvoor voorzien? Welke timing voorziet u? Welk actieplan hebt u hiervoor geschreven? Welke spreiding zal er gehanteerd worden voor de aanplanting van de bomen? Welke rol ziet u weggelegd voor de lokale besturen, die belangrijke partners zijn? Op welke manier kunnen die besturen aanspraak maken op de extra beplantingen? Welke rol ziet u voor de private eigenaars? Dat vinden wij als partij toch ook heel belangrijk.

Welke bomen zitten vervat in de doelstelling om 4000 hectare bos te realiseren? Zitten die 1 miljoen bomen vervat in de 20 hectare bosuitbreiding in de zuidelijke open ruimte op Vlaams grondgebied bij de herbestemming van de site ex-NAVO/Defensie in Evere, Brussel-Stad en Zaventem, conform de beslissing van de Vlaamse Regering? Wat is de relatie tot het Bomencharter, dat meerdere Vlaams-Brabantse gemeenten, waaronder ook mijn gemeente Kampenhout, hebben ondertekend om de komende jaren in totaal 100.000 extra bomen te planten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Laat me eerst wat duidelijkheid verschaffen over die 1 miljoen bomen. Het regeerakkoord spreekt van 1 miljoen bomen voor de provincie Vlaams-Brabant. Die doelstelling heeft dus betrekking op de volledige provincie, niet enkel op de Vlaamse Rand. En in de mate dat die bomen aangeplant worden als onderdeel van een bos, maken ze deel uit van de globale doelstelling voor extra bos. Individuele bomen of laanbomen die geen bos zijn, tellen uiteraard niet mee voor de realisatie van de bosuitbreidingsdoelstelling.

Elk initiatief, hoe klein ook, is waardevol en levert een kleine of grote bijdrage aan de leefkwaliteit, onze natuurdoelen en het groene karakter van Vlaams-Brabant. Het ruime Vlaamse instrumentarium – onder andere natuurinrichting, landinrichting, bebossingssubsidie, subsidie Natuur in je Buurt, projectmatige subsidie Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) – staat uiteraard ter beschikking. Verder willen we via samenwerkingsverbanden ook nieuwe initiatieven hiernaartoe leiden. Er is op de begroting geen specifiek budget voorzien voor de doelstelling van 1 miljoen bomen. Voor de globale doelstelling inzake bosuitbreiding zijn wel bijkomende middelen voorzien, zoals hier eerder al werd toegelicht.

De timing is een onderdeel van het op te stellen actieplan. Bosuitbreiding komt straks aan bod, bij een vraag van collega Schauvliege. Of er een spreiding in de tijd of per deelregio zal worden gehanteerd, is eveneens een onderdeel van het op te maken actieplan en is onderwerp van de lopende gesprekken met de stakeholders.

De lokale besturen hebben uiteraard een prominente rol in dit project. Lokale besturen hebben baat bij het vergroenen van de leefomgeving voor hun inwoners,

gezien de vele ecosysteemdiensten die bomen leveren. Ik ben ook heel blij dat ik bij heel wat lokale besturen in hun meerjarenplanning zie dat ze daar de nodige middelen voor vrijmaken. Ik nodig alle lokale besturen uit om actief te participeren waar mogelijk en in hun projecten maximaal bomen te integreren.

Zoals geldt voor het natuur- en bosbeleid in het algemeen zullen de private eigenaars nauw betrokken worden bij het project en zullen ze mee uitgenodigd worden om lokaal in te zetten en bij te dragen aan leefkwaliteit, biodiversiteit, klimaat enzovoort. De private eigenaars kunnen hiervoor een beroep doen op het bestaande instrumentarium ter financiering van diverse initiatieven. Via allerlei lokale samenwerkingsverbanden met organisaties uit het middenveld en lokale besturen zullen private initiatieven worden ondersteund en aangemoedigd.

We bekijken momenteel de regelgeving om te zien waar er drempels zitten voor eigenaars. We krijgen heel wat mails waarin mensen zeggen dat ze bossen willen aanleggen, maar dat de regelgeving hen tegenhoudt. We maken een inventaris van die drempels in de wetgeving zodat het eenvoudiger wordt en mogelijk.

De 1 miljoen bomen zitten vervat in de bosuitbreidingsdoelstelling van 4000 hectare voor zover ze worden aangeplant als een onderdeel van een bos. Zoals ik heb gezegd: alleenstaande bomen of laanbomen, boomgaarden, houtkanten en dergelijke tellen mee voor de doelstelling van 1 miljoen bomen, maar niet voor de bosdoelen.

Het Bomencharter vormt onderdeel van het huidige overleg tussen de partijen in het kader van het op te maken plan van aanpak en staat onder andere op de agenda van het bovengenoemd overleg met de provincie.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw reactie. Ik vind het goed dat de lokale besturen ook echt als partners gezien gaan worden. Het is belangrijk om de projectoproepen die er nu zijn, toch wel frequenter te gaan toepassen zodat de lokale besturen op regelmatigere basis op de nieuwe projecten kunnen intekenen. Dat is belangrijk om de doelstelling zo snel mogelijk te halen.

Heel veel gemeenten – u bent daarvan op de hoogte – hebben zich ingeschreven in het Bomencharter. Ze hebben daar in hun meerjarenplanning meer aandacht en de nodige budgetten aan gegeven. De projectoproepen zijn uiteraard belangrijk om op lokaal terrein in de gemeente meer te realiseren.

Ik heb vorige legislatuur zelf de toenmalige regering erop gewezen dat er nog heel veel gebieden zijn, bosgebieden, waar geen enkele boom staat. Dat is goed opgepikt en staat nu in het regeerakkoord. Het is echt wel heel belangrijk om die gebieden in eerste instantie, zo snel mogelijk, als visiegebied te aanzien en aan te planten.

Een directe communicatielijn met de gemeentebesturen is echt wel heel belangrijk. Heel vaak is men daar nog niet echt mee bezig. Het is de taak van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) om daar met de lokale milieudiensten een goed contact over te hebben en hen erop te wijzen, zodat ze die gebieden in eerste instantie toch ook als gebied aanzien om aan te planten. Anders zou men dat uit het oog kunnen verliezen. Heel veel gemeenten zijn bezig met bufferstroken, geboortebossen en andere types bos om participerende projecten uit te werken. Dat is goed, maar de gebieden die op het gewestplan ingetekend staan als bosgebied, moeten zeer zeker worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Bedankt voor het antwoord, minister, en bedankt voor de vraag, mevrouw De Vroe.

Ik leer er wel wat uit. Ik was een beetje verwonderd te horen dat die 1 miljoen bomen geen bijkomende doelstelling zijn, maar tot de doelstelling van de 4000 hectare bijkomend bos behoren. Ik heb snel eens berekend over welke oppervlakte dat dan gaat. Als we spreken over een beplanting van 2000 boompjes per hectare, zou het over 400 hectare gaan. Als je wat dichter beplant, gaat het over 285 hectare. Dat is niet min. Het ontgoochelt mij een beetje, minister, dat er nu geen concreet antwoord komt op de vraag wat uw plan van aanpak precies zal zijn. Het lijkt dat u daar in uw beleidsnota echt mee uitpakt, maar ik hoor eigenlijk heel weinig antwoorden op de heel concrete vragen van collega De Vroe. Ik ben benieuwd wat het wordt in Vlaams-Brabant. Het gaat toch ook over een aanzienlijke oppervlakte die u erbij wenst.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik wil bij de berekening van collega Schauvliege opmerken dat als het inderdaad over maximaal 400 hectare gaat, dat een tiende is van wat er in het Vlaamse regeerakkoord voorzien is. Aangezien er maar vijf provincies zijn in Vlaanderen, zou dat toch een serieuze onderbedeling zijn van Vlaams-Brabant. Het zou eigenlijk 20 procent moeten zijn. We hebben met andere woorden 2 miljoen bomen nodig in Vlaams-Brabant, alleen maar om de bosdoelstellingen van het regeerakkoord uit te voeren.

Ik ben met één element in uw antwoord blij, minister. U hebt uitgeklaard dat het niet alleen maar over de Vlaamse Rand gaat, maar wel degelijk over heel Vlaams-Brabant, dat wel wat groter en breder en vooral wat bosrijker is dan alleen de Vlaamse Rand. Dat apprecieer ik. Maar ik heb wel de bedenking dat het voorlopig bijzonder weinig concreet is. Ik heb dan ook de zeer concrete vraag om jaar na jaar een tussenstand te krijgen van het aantal daadwerkelijk aangeplante bomen en de daadwerkelijk gerealiseerde oppervlakte aan bosuitbreiding en bosverbinding – de fameuze Brabantse wouden, of noem ze zoals u wilt.

Bomen groeien traag. Het is niet omdat je een boom in de grond steekt, dat er een bos staat. Ik zou zeggen: neem snel de spade ter hand, want ik zie er nog niet veel. En nog eens, dat miljoen is maar de helft van wat u beloofd hebt qua bosuitbreiding in Vlaams-Brabant.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Bedankt, collega De Vroe, om deze vraag te stellen. Dit is belangrijk voor onze regio. Ik ben blij dat het regeerakkoord die ambitieuze doelstelling van extra bomen omvat, met specifieke aandacht voor de Vlaamse Rand en Vlaams-Brabant.

Minister, ik ben blij dat u verwijst naar samenwerking met lokale besturen. Dat is inderdaad belangrijk. Ik ben ervan overtuigd dat er bij die lokale besturen een draagvlak is om daaraan mee te werken.

Ik heb nog twee vragen of bedenkingen. Bij de projectsubsidies is er voor sommige dossiers blijkbaar een bepaling dat een project minstens 5 hectare groot moet zijn. In de Vlaamse Rand is dat vaak een belemmering. Wij moeten het vaak hebben van kleine stukken. Kunt u bekijken of dat kan worden aangepast, specifiek voor onze regio? We zitten daar immers in een stedelijke context, waar we vaak niet aan die 5 hectare raken.

Een tweede bezorgdheid die ik bij de lokale besturen opmerk, is dat er bij een aanvraag tot bebossing vaak een positief advies komt van het Agentschap voor Natuur en Bos, maar dan weer niet vanuit de landbouwadministratie. Het zou voor de lokale besturen interessant zijn dat de Vlaamse overheid met één stem spreekt.

Dat is ook iets wat in het regeerakkoord staat. Bedankt om daar aandacht aan te besteden, zodat we samen de doelstelling van 1 miljoen bomen kunnen realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Bossen en bomen, dat is niet hetzelfde. Dat die 1 miljoen bomen niet voor 100 procent in bebossingsinitiatieven moeten worden geplant, is volgens ons een geluk, want zeker in Vlaams-Brabant is er nu ook niet zo heel veel plaats, gezien de stedelijke context.

Het kan natuurlijk wel. Die bebossingsinitiatieven kunnen voor ons wel, in de eerste plaats – zoals al gezegd – in de daartoe voorziene groene bestemmingen, en dan pas in tweede instantie – en dan nog via de geëigende procedures – in herbestemde gebieden. Er is een vergoeding nodig, daar wordt hier in de commissie volop rond gewerkt via het Instrumentendecreet.

De aankoop van landbouwgronden in agrarisch gebied zonder afwegingskader is heel moeilijk voor ons. Daarnaast denken we dat we die 1 miljoen bomen ook kunnen halen door burgers te sensibiliseren. Ik moet zeggen dat ik de aangekondigde actie van het Algemeen Verbond van de Belgische Siertelers (AVBS) wel apprecieer. Ze hebben aangekondigd dat de Gentse Floraliën volledig in het teken zullen staan van klimaatbomen. Die zullen zeker in de steden een belangrijke rol kunnen spelen en de lokale besturen kunnen daarop inspelen. Ze doen dat ook volop, dat is hier al gezegd.

Ik heb voor u een vraagje. In Leuven, dat is ook Vlaams-Brabant, de hoofdstad zelfs, worden er deze maand twee zogenaamde Tiny Forests aangeplant. Dat wil zeggen dat men a rato van duizend bomen op de oppervlakte van een tennisveld zal beplanten. Die duizend bomen overleven echter natuurlijk op termijn niet: hoe wordt dat dan geteld? Meer in het algemeen, hoe gaat u de 1 miljoen bomen tellen? Hoe wordt dat bijgehouden? Daar zit ik toch nog mee.

Ten slotte, in de verstedelijkte gebieden zijn er vaak vrij grote industrieterreinen met heel veel plaats. Ze worden vaak beheerd door intercommunales. Er is heel veel open ruimte die verloren gaat. Daar kan nog worden bijgeplant. De intercommunales hebben daar nog een rol te spelen.

We zullen in dit verhaal naar de burgers, steden en gemeenten, intercommunales moeten kijken.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: In de commissievergadering van 24 maart – niet meer zolang – zal ik de volledige aanpak rond bosuitbreiding – we hebben daar een projectleider aangesteld – toelichten. Dat is nog een aantal weken. Dan is de oefening rond. Ik ben daartoe bereid.

Er is de afgelopen maanden, sinds mijn aantreden, heel wat in beweging. Ik ben heel wat weekends overal bomen gaan planten. Ik maak dan ook veel kilometers. Ik doe dat omdat er – ik wil dat benadrukken – heel veel vrijwilligers zijn. Ze staan daar 's morgens vroeg – of het nu regent of niet – met hun gezin, met hun kinderen, om bomen te planten. Het is ook de Week van de Vrijwilliger. Ik denk dan aan al die vrijwilligers die het afgelopen seizoen – het seizoen loopt stilaan ten einde – alle weekends, van Limburg tot West-Vlaanderen, daar stonden. Dit weekend zit ik zelf in Vlaams-Brabant. Dat is de zoveelste keer. Ik doe dat om aan te tonen dat er niet is stilgezeten. Er is het afgelopen seizoen heel wat geplant. We hopen, als we op 24 maart in de commissie het plan van aanpak voorstellen – na iedereen gesproken te hebben, hoe we dat gaan doen –, dat we ineens ook de Bosteller mee kunnen uitleggen. Hoe zullen we tellen?

Dat staat volledig los van de boscompensatie. In het verleden is er altijd veel discussie geweest over het verschil. Voor mij is het allerbelangrijkste dat we nu echt wel die bomen gaan planten.

Mevrouw De Coninck, ik ben mij bewust van de problematiek in Vlaams-Brabant. Vandaar dat we de subsidie VSGB, 800.000 euro in het verleden, optrekken. Ik hoop dat ik dat binnenkort rond heb. We gaan dat meer dan verdubbelen. Dus normaal zou dat naar 2 miljoen moeten gaan. Lokale besturen zeggen nu soms dat die 5 hectare een drempel is voor hen. Daarom voorzien we specifiek rond Brussel de VSGB-subsidie, waar die drempels niet in zitten. Ik hoop dat ik dat binnenkort kan lanceren.

Ik besef heel goed dat de lokale besturen belangrijk zijn, vandaar dat ze ook mee in dat bosuitbreidingsplan van 4000 hectare zitten. We zullen dan zien hoeveel er op de teller staat en hoeveel er dit seizoen is geplant. De samenwerkingsovereenkomsten met de bosgroepen en de provincies zijn nu voor vijf jaar. Vroeger was dat voor een kortere periode. De bosgroepen en de provincies zijn daar heel blij mee, want ze kunnen nu gaan plannen. Ze moeten niet nog eens onderhandelen. Er is ook niet bespaard op die budgetten. Ik heb dat zo snel mogelijk in orde gemaakt. Ze zijn nu voor vijf jaar klaar om hun oefening te doen. Ik verwacht daar ook wel het nodige van.

Voor de rest hoop ik dat ik hier binnenkort in de commissie het werk dat we nu aan het afronden zijn, kan komen toelichten.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Bedankt, minister, voor uw uitgebreide reactie op de vele vragen die zijn gesteld, ook door de collega's. Uiteraard kijken we met zijn allen uit naar uw uitgebreidere toelichting over uw aanpak, op 24 maart. Het is positief dat we dat hier open en transparant kunnen bespreken.

Het klopt dat er de voorbije tijd heel wat in beweging is gekomen met betrekking tot bebossing. Er zijn heel veel mensen die op vrijwillige basis weekend na weekend heel wat doen. Er zijn ook heel veel gemeenten die hun burgers betrekken bij die participatietrajecten, geboortebossen et cetera. Dat is heel mooi om te zien.

De doelstelling die we in het regeerakkoord ingeschreven hebben, moeten we natuurlijk ook halen. Dat wil zeggen dat we drie en een half voetbalveld per dag dienen aan te planten. We hebben dus nog heel wat bomen aan te planten. We kijken ernaar uit om samen die doelstelling te realiseren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de zwerfvaldoelstelling en de wijziging van het referentiejaar – 1273 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, uit een antwoord op mijn schriftelijke vraag met betrekking tot het vroegtijdig invoeren van statiegeld op blikjes en petflessen blijkt dat u, als de zwerfvalcijfers niet significant dalen en de zwerfvaldoelstelling in het verpakingsplan – namelijk 20 procent minder zwerfval in 2022 ten opzichte van 2013 – niet gehaald wordt, u niet zult wachten tot 2023 om fundamenteel in te grijpen en u het debat daarover zult voeren in de commissie.

Daarnaast is er een Vlaamse zwerfvuildoelstelling vastgelegd in het 'Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval', die streeft naar een daling van 20 procent in 2022, zijnde 14.000 ton, ten opzichte van het referentiejaar 2013, namelijk 17.500 ton. In tegenstelling tot wat in het verpakingsplan staat, beschouwt u 2015, met 20.426 ton, als referentiejaar voor de hoeveelheid zwerfvuil.

Wanneer en door wie is beslist om het referentiejaar te wijzigen van 2013 naar 2015? Waar kunnen we die beslissing terugvinden? Zult u, naast het voeren van een debat, ook tussentijdse maatregelen nemen of proefprojecten invoeren, indien blijkt dat de zwerfvuildoelstellingen niet worden gehaald?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: 2013 is inderdaad het referentiejaar voor de doelstelling in het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. Er is voor alle duidelijkheid nog geen formele beslissing genomen om het referentiejaar te wijzigen, maar vanuit het veld zegt men mij wel dat er gegronde redenen zijn om te kiezen voor 2015 als referentiejaar. Het jaar 2015 zou beter onderbouwd zijn en ligt dicht bij de start van het uitvoeringsplan dat in 2016 werd goedgekeurd.

De methodologie die voor de schatting over 2013 werd gebruikt, is verfijnd naar aanleiding van een onafhankelijke peerreview. Vanaf 2015 wordt de verfijnde methodologie toegepast voor de tweejaarlijkse schattingen. We hanteren deze methodologie uiteraard tot het einde van de planperiode. Het voordeel is dat we hierdoor betere schattingen krijgen vanaf het referentiejaar 2015, en dat de cijfers vergelijkbaar zijn vanaf 2015. De schatting voor 2019 zal overigens eind 2020 beschikbaar zijn.

Het nadeel is dat de cijfers voor 2015, 2017 en latere jaren niet meer vergelijkbaar zijn met het cijfer uit 2013. Bovendien is de schatting voor 2013 minder accuraat, zegt men mij. Het heeft dus niet veel zin om 2013 nog als referentiejaar te kiezen.

In het beslissingsorgaan Zwerfvuil, waar de belangrijkste maatschappelijke actoren vertegenwoordigd worden, is dit ter sprake gekomen en werd geen bezwaar geuit tegen deze beslissing.

Ik verwijs ook graag naar de nota 'Verpakingsbeleid en zwerfvuilbeleid 2.0' van de vorige regering. De huidige Vlaamse Regering bekrachtigt het beleid opgenomen in deze nota, die onder meer vraagt naar een nulmeting van het zwerfvuil. De keuze voor een ander referentiejaar past in de geest van deze maatregel, zeker als we in overweging nemen dat de schatting voor 2015 beter is dan die voor 2013.

De monitoringstrategie voor zwerfvuil zal in hoofdlijnen aan de commissie worden voorgesteld. Ik stel voor om op dat moment het nulmetingsjaar vast te leggen.

Het blijft overigens de bedoeling om met dit thema om te gaan zoals het verpakingsplan stelt. Eind 2023 volgt een evaluatie. Op basis van die evaluatie beoordeel ik welke bijkomende maatregelen zich opdringen. Zoals ik al heb gezegd, zullen we eerder al cijfers hebben. We zullen dan kijken in welke richting we moeten gaan.

In de strijd tegen zwerfvuil lopen de komende jaren diverse maatregelen. Voor eerst is er de werking Mooimakers, die onverkort wordt verdergezet met een jaarlijks budget van bijna 10 miljoen euro.

Daarnaast zijn sinds 1 januari 2020 de nieuwe bepalingen van kracht rond het gebruik van cateringmateriaal bij overheden en op evenementen. Dit jaar gaat veel aandacht naar communicatie rond het correct gebruik van bекers en drankverpakkingen. Er komen ook nog communicatiecampagnes richting bezoekers van

evenementen zodat ze het juiste gedrag vertonen. Dit moet ertoe leiden dat tussen nu en 2023 het zwerfvuil van wegwerpbekers, petflessen en blikjes afkomstig van evenementen daalt.

We zijn ook bezig met het uitwerken van een methode om op een correcte manier de lokale overheden te vergoeden voor de inspanningen die zij doen om zwerfvuil in te zamelen en op te ruimen en om op lokaal niveau bewustmakingsmaatregelen te nemen. Die oefening loopt.

Daarnaast werken we aan een correcte verdeelsleutel voor het verdelen van deze zwerfvuilkosten over de producenten die producten op de markt brengen die uiteindelijk in het zwerfvuil belanden. Daarbij kijk ik niet enkel naar de verpakingssector, maar ook naar de tabakssector, kauwgomproducenten en eventuele andere zwerfvuilbronnen. In functie daarvan lopen er bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) dit jaar nog studies naar de samenstelling van het zwerfvuil en naar het bepalen van een referentiekost voor zwerfvuilmaatregelen door lokale overheden. Hiervoor gaan we wellicht gebruikmaken van de fractietelling, waarvan we het resultaat begin 2021 verwachten, en de studie naar de referentiekosten die door een extern onderzoeksbureau uitgevoerd wordt.

De klankbordgroep zwerfvuil, die voor het eerst samenkomt op 5 maart, krijgt ook inspraak in de methodologie. De groep bestaat uit technische experts, die worden afgevaardigd door verschillende operationele of financiële belanghebbenden. En ten slotte starten dit jaar de voorbereidingen voor het afsluiten van een green deal met de distributiesector. Die green deal moet de distributie stimuleren om te werken aan distributiemethodes die minder verpakkingsmateriaal met zich meebrengen en dus ook minder zwerfvuil veroorzaken.

Ik heb trouwens gisteren in het nieuws gezien dat Fevia het startschot heeft gegeven. Maar ik kan daar niet duidelijk genoeg over zijn. Ik ben ook tijdens de krokusvakantie gaan kijken hoe ze dat materiaal verder recyclen. Maar vóór recyclage komt minder afval, en dat moet de doelstelling zijn.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Bedankt, minister, voor de uitvoerige uitleg. U begrijpt mijn vraag wel. Als je 20 procent minder ten opzichte van de cijfers van 2015 als doelstelling neemt, in plaats van 20 procent minder ten opzichte van de cijfers van 2013, dan koop je als Vlaamse overheid natuurlijk wat tijd. Door andere cijfers te hanteren, win je tijd.

Mijn grote bezorgdheid blijft het nemen van structurele maatregelen. We hebben bijvoorbeeld gezien dat men nu ook in Brussel en Wallonië plastic zakjes verbiedt en dat men proefprojecten doet rond het invoeren van statiegeld. Ik heb een beetje het gevoel dat wij, zeker in vergelijking met de ons omringende landen, altijd wat achterophinken op een of andere manier. Daarom blijf ik erop aandringen – dit is het dossier dat ik het hardst zal blijven opvolgen – om sneller structurele maatregelen te nemen. Wij zijn in Bredene een proefproject rond statiegeld aan het uitwerken met Recycling Netwerk Nederland-België. Daar wordt ook bij grote warenhuizen positief op gereageerd.

We moeten elkaar daar ergens in vinden. Ik wil daar constructief aan meewerken, maar laat ons alstublieft niet wachten tot 2023, want dat is weer heel wat jaren later. Ik ben ervan overtuigd dat elke kilogram minder afval in de natuur, in de zee en in onze oceanen heel belangrijk is. Ik weet dat u daar ook positief tegenover staat, maar laat ons niet te veel wachten op de cijfers. Meten is weten, dat besef ik maar al te goed. Die cijfers moeten er zijn, maar het is tijd voor actie. Ik denk dat dat nu zeker al mag.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Ik wil de oproep van collega Vandenberghe ten volle onderschrijven. Ik ben al blij dat de minister nog niet definitief beslist heeft om de cijfers van 2015 als referentie te nemen, want dat zou inderdaad een methode zijn om de doelstellingen gemakkelijker te halen. Ik wil ook aandringen op een evaluatie vóór 2023, want we verliezen kostbare tijd. Intussen hebben Schotland, Slowakije, Turkije, Letland en Frankrijk – naast ook Brussel – aangekondigd dat ze met statiegeld zullen werken. We moeten echt op tijd evalueren, om ook tijdig te kunnen overschakelen naar alternatieven, als blijkt dat onze inspanningen niet voldoende zijn. En daar lijkt het toch wel sterk op.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit me graag aan bij deze vraag, omdat wij het zwerfvuil- en afvalverhaal in het verleden ook altijd als een belangrijke uitdaging hebben gezien. Ook in het regeerakkoord hebben we daar heel duidelijk een doelstelling van gemaakt, om die cijfers effectief naar beneden te krijgen. Dat daarvoor verschillende inspanningen van iedereen worden verwacht, mag duidelijk zijn.

Minister, ik ben blij dat u wat betreft de nulmeting duidelijk aangeeft dat er vooral vergelijkbare cijfers moeten kunnen zijn. U geeft aan dat het nog niet definitief beslist is. Ik hoop dat dat snel een definitief vervolg kan krijgen, ook met consensus van de sector, zodat we daar nadien geen discussies over kunnen krijgen. Dat het duidelijk vergelijkbare cijfers moeten zijn, daar kan ik u alleen maar in ondersteunen, om dat ook met enige spoed verder aan te pakken.

De opvolging is uiteraard heel belangrijk, zoals u zelf ook aangeeft. We hebben nu 2023 vooropgesteld, maar ik stel vast dat de sector in beweging is. Zijn we snel genoeg? Zijn we niet snel genoeg? De einddoelstelling is zeer duidelijk. En als die niet bereikt wordt, zullen daar ook andere maatregelen aan gekoppeld worden. Ik zie op het terrein wel degelijk beweging, inzake innovatie en ook in het gedrag van mensen. Ik hoop dat we dat vanuit Vlaanderen ten volle ondersteunen in de komende jaren, om daar snelheid in te houden, zodat we de doelstelling ook bereiken. Anders, als het niet zo is, moeten we bijsturen en besluiten om andere maatregelen te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ik wil graag aansluiten en inzoomen op een deel van uw antwoord, minister, namelijk de correcte manier om lokale overheden te stimuleren en te vergoeden. Ik heb daar op 8 november een schriftelijke vraag over gesteld, naar de ondersteuning van lokale besturen voor investeringen in het kader van het zwerfvuil- en sluikstortbeleid. Een van de mogelijkheden is de financiële ondersteuning aan lokale besturen voor bepaalde investeringen. Dat zorgde in 2017-2018 voor achttien projecten. Hierover wordt niet meteen gesproken nu. U haalde dat nog niet specifiek aan. Ik neem aan dat dat meegenomen wordt. Is daar al informatie over bekend? Wordt dit verdergezet? Wordt dit geïntegreerd in die nieuwe uit te werken methode? Wanneer mogen we daar beslissingen rond verwachten?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, zwerfvuil is een bron van ergernis voor ieder van ons. We zijn daar in deze commissie allemaal al heel hard mee bezig geweest. De meesten van ons zullen binnenkort wel weer meedoen met de lenteschoonmaak. Wij hebben echt wel al de gedragsverandering die we hopen bij elke Vlaming te kunnen bewerkstelligen. Er is nog heel wat werk aan de winkel, dat weten we. In het regeerakkoord staan er ook doelstellingen die we met ons allen graag willen behalen.

We zijn EU-koplopers op het vlak van recyclage. We moeten er alles aan doen om dat zo te houden en om de recyclagegraad toekomstgericht nog te verbeteren.

Ik heb aan uw voorganger en ook aan u al vragen gesteld over de nulmeting, omdat het belangrijk is dat er later geen discussie over bestaat. Er zijn altijd duidelijke antwoorden op gekomen op mijn vragen. Ik kijk nu wel uit naar uw nieuwe reactie inzake de klankbordwerkgroep. Ik zal u daar snel verder over ondervragen. We willen met ons allen grote stappen vooruitzetten. We moeten grote discussies uitsluiten. Het verpakkingsplan 2.0 is daar heel duidelijk over. Die nulmeting wordt het ijkpunt voor het komende beleid. Dat is echt wel heel belangrijk.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het klopt waar u naar verwijst. Men vraagt wie wat beslist heeft om het referentiejaar te wijzigen van 2013 naar 2015. Mijn antwoord daarop is gewoon heel correct dat er geen formele beslissing genomen is, maar dat men mij zegt dat er heel wat gegronde redenen zijn waarom het 2015 moet worden en niet 2013. Dat zou beter onderbouwd zijn; we zouden een betere meting kunnen doen. Ik wil niet zeggen dat ik niet geloof wat men mij zegt, maar ik zal daar zelf nog eens grondig over nadenken en de nodige input zoeken.

De correcte manier om de lokale overheden te vergoeden die inderdaad inspanningen leveren om zwerfvuil in te zamelen en op te ruimen, wordt uitgewerkt. We zullen bekijken of we het andere daarmee kunnen integreren, ja of nee, of dat voordelen heeft of niet. Dat nemen we zeker mee in de oefening.

Ik bekijk het dus wel breder: niet alleen de verpakkingssector, maar ook tabak, kauwgom en ander zwerfvuil.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de strategie voor bosuitbreiding – 1633 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, in het Vlaamse regeerakkoord en in de beleidsnota is de doelstelling van 4000 hectare bijkomend bos opgenomen. Daarvoor zou er een bosuitbreidingsstrategie worden opgesteld. De uitbreiding zou ook heel nauwkeurig gemonitord worden. Het eerste plantseizoen is nagenoeg afgerond. We vernamen tot op dit moment nog altijd niet hoe u de realisatie van die 4000 hectare bijkomend bos zult aanpakken, vandaar deze vraag.

In het klimaatplan waarmee u naar Madrid vertrokken bent, werd ook gesteld dat de koolstofopslag in de bodem in Vlaanderen constant zal worden gehouden en dat dat geen onderdeel zal uitmaken van het recht om koolstof te verhandelen. Dat betekent dat koolstofopslag ten gevolge van wijzigend landgebruik – de zogenaamde LULUCF-methode (Land Use, Land Use Change and Forestry) – niet mag dalen.

De meeste koolstof wordt opgeslagen in de bodem van bossen en oude graslanden. Bij het ontbossen of het scheuren van graslanden komt er ook heel wat koolstof vrij. Het is dus zeer belangrijk om voor bosbehoud te gaan en het kappen van bossen een halt toe te roepen. Als we dat niet doen, kunnen we die doelstelling onmogelijk halen.

U beloofde om een bosuitbreidingsstrategie voor te leggen aan de commissie. Dat zal op 24 maart gebeuren. U sprak over een bosteller, die u dan ook zult voorstellen. Ik zal u alvast mijn bezorgdheden meegeven en mijn vragen daarover stellen.

Wat is de stand van zaken? Wie is betrokken bij de opmaak van de bosuitbreidingsstrategie? Is er een soort taskforce samengesteld? 4000 hectare bos realiseren, is immers niet min. We hadden het bij een eerdere vraag over 400 hectare in Vlaams-Brabant. Dat is maar een fractie van die 4000 hectare. Zonder strategie zal het, zelfs voor die 400 hectare, niet lukken.

Wat is de scope van de bosuitbreidingsstrategie? Gaan we enkel de focus leggen op het aanplanten van nieuw bos, of houdt u ook rekening met ontbossing? Met andere woorden, zal de bosteller gaan over een nettobosbalans of niet? Zullen ontbossingen omwille van biodiversiteitsdoelen mee opgenomen worden in de balans?

In het rapport dat is opgemaakt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en waarin de techniek van de boskaart en de bosinventarisatie werd vergeleken, is duidelijk aangehaald dat de techniek van de bosinventarisatie, met daaraan gekoppeld ook terreinbezoek, de voorkeur geniet om een correcte inventaris te hebben en correcte resultaten te verkrijgen. Zal die techniek gebruikt worden bij het bepalen van de bosbarometer of bosteller, of hoe u het ook wenst te noemen? Zal de inventarisatie met andere woorden op wetenschappelijke wijze gebeuren?

Zal de bosuitbreidingsstrategie ook gebruikt worden om de koolstofbalans te bepalen en te rapporteren voor LULUCF? Zal er een moratorium worden opgelegd voor het kappen van oud en waardevol bos dat ruimtelijk bedreigd wordt? Dat is heel belangrijk om onze klimaatdoelstellingen te behalen. Naast bos zijn er nog een aantal heel belangrijke waardevolle biotopen. Zo hebben ecologisch waardevolle graslanden ook een enorm grote koolstofvoorraad en een hoge biodiversiteit. Zullen die graslanden gevrijwaard worden van bebossing? Worden houtkanten en bosjes langs kanalen, wegen en spoorwegen ook meegenomen in de bosbalans? Zullen die zones met andere woorden beschouwd worden als potentieel te bebossen? En omgekeerd, zullen kappingen langs die infrastructuur ook meegenomen worden als we een nettobalans maken?

Hoe zullen andere overheden van de Vlaamse administratie zoals het Agentschap Wegen en Verkeer, De Vlaamse Waterweg, de provincies, de lokale besturen en het middenveld betrokken worden bij deze doelstellingen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik zou de strategie voor het bebossingsprogramma graag toelichten in deze commissie op dinsdag 24 maart.

Om de strategie vorm te geven, heb ik een samenwerkingsverband opgezet tussen het Departement Omgeving, de Vlaamse Landmaatschappij, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Agentschap voor Natuur en Bos. De aansturing gebeurt inderdaad door een gezamenlijke taskforce, waarin deze vier entiteiten vertegenwoordigd zijn. Begin februari ging een projectleider aan de slag die samen met de taskforce de verdere opmaak en uitrol van de strategie en de partnerdialoog trekt en coördineert. Zoals reeds eerder aangegeven, is het betrekken van een zo breed mogelijke waaier aan actoren een centraal en belangrijk onderdeel van de bebossingsstrategie.

De focus van de doelstelling 4000 hectare bijkomend bos binnen deze legislatuur is het realiseren van nieuw, bijkomend bos, los van compensatieverplichtingen. Ik vind dat het allemaal wat door elkaar wordt gegooid.

Daarnaast wil ik uiteraard alle beschikbare gegevens met betrekking tot ontbossingen en de realisatie van compensatiebos samenbrengen, zodat er een zo volledig mogelijk en transparant beeld ontstaat. Maar dat vormt niet de focus van het bebossingsprogramma, dat gaat over de realisatie van die 4000 hectare extra bos op tien jaar tijd.

Uit het rapport opgemaakt door het INBO, waarin de techniek van de boskaart en de bosinventarisatie werd vergeleken, werd duidelijk geconcludeerd dat de techniek van de bosinventarisatie de voorkeur geniet omdat ze de meest correcte resultaten oplevert.

U verwijst naar de Bosbarometer van BOS+. In deze vraag mengt u verschillende aspecten en veronderstellingen met elkaar. Van de scope van mijn bebossingsstrategie, springt u van monitoring en een veronderstelde bosbalans, nu bij uitbreiding, naar de bosinventarisatie van het INBO en naar de Bosbarometer van BOS+. U mag dat doen, u mag verwarring zaaien. U wilt vooral niet dat we 4000 hectare bos gaan realiseren, maar ik ga me daar niet op focussen. U mag dat doen.

Over de bruikbaarheid van de bosinventarisatie om de trend van het bosareaal in Vlaanderen te bepalen, verwijs ik naar advies A.3744 van het INBO. Dit advies geeft duidelijk aan dat de bosinventarisatie niet in staat is om op korte termijn – laat ons zeggen binnen de termijn van één legislatuur – op voldoende scherpe wijze veranderingen in het bosareaal te detecteren. Het is heel gemakkelijk voor u om af te komen met uw bosinventarisatie en dat deze niets oplevert. Ik stel voor dat u het advies daarover goed leest. Daar staat in dat we geen duidelijk beeld kunnen krijgen op korte termijn, we moeten de veranderingen in het bosareaal op lange termijn bekijken.

Over de Bosbarometer ga ik hier geen uitspraken doen.

Voor de nieuwe bossen die we de komende jaren aanleggen, wil ik zeker en vast een degelijke opvolging met controle op het terrein. Dat is het belangrijkste: hoeveel bos hebben we nu aangemaakt op het terrein, in de praktijk? Dat zal op die bosteller komen.

Neen, de LULUCF-rapportering over de koolstofbalans van het landgebruik in Vlaanderen gebeurt op basis van een afzonderlijk meetnet en volgens internationaal bepaalde regels.

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 heeft de Vlaamse Regering het engagement genomen om te voldoen aan de 'no debit rule' in de sector LULUCF. Dat betekent dat Vlaanderen tegen 2030 geen koolstof uit zijn bodems meer gaat verliezen. Daartoe zal een LULUCF-actieplan opgesteld worden, dat het effect van beleidskeuzes op de koolstofvoorraden in kaart brengt. Dat gaat over beleidskeuzes in het ruimtelijke beleid, het landbouw-, water-, bos- en natuurbeleid en het materialenbeleid. Extra bos en bebossing vormen een belangrijk element om in Vlaanderen aan de 'no debit rule' te voldoen. De wijze waarop een lidstaat zijn koolstofbalans moet rapporteren in kader van LULUCF, is internationaal vertaald.

Zal er een moratorium aangekondigd worden op het kappen van oud en waardevol bos dat ruimtelijk bedreigd wordt? Nogmaals, de focus van de doelstelling en de bosuitbreidingsstrategie is het realiseren van 4000 hectare bijkomend bos tijdens deze legislatuur. Het regeerakkoord stelt daarnaast ook duidelijk dat we inzetten op 'het maximaal vrijwaren van bestaande waardevolle bossen'. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om in hun advisering en in haar vergunningenbeleid zeer terughoudend te zijn als het gaat over het kappen van oud en waardevol bos. Ook bij de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen gaan we dat deel zeker en vast meenemen.

Bepaalde graslanden zijn beschermd, onder andere in functie van hun bestemming en hun ligging binnen de speciale beschermingszones. Het is evident dat bij het plannen van bebossingsprojecten de geldende regelgeving op dat vlak wordt gerespecteerd. Daarnaast werkt de taskforce richtlijnen uit waarmee de doelstellingen rond bijkomende bossen en de doelstellingen rond halfopen natuur, zoals bloemenrijke graslanden en ruigten, op elkaar worden afgestemd.

De bossen die in rekening worden gebracht, zullen bossen zijn die als bos kunnen worden gecatalogeerd overeenkomstig het Bosdecreet. Het Agentschap Wegen en Verkeer, De Vlaamse Waterweg, de lokale besturen, het middenveld en de provincies zullen worden aangezocht om de doelstelling inzake bosuitbreiding mee te helpen realiseren en zich in onderling overleg te engageren om een kwantitatieve taakstelling vast te leggen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik begrijp dat het nog niet volledig is en dat we op 24 maart meer zullen vernemen.

U verwijt mij dat ik er een zootje van maak, maar ik moet vaststellen dat u zelf een aantal zaken door elkaar haalt. Ik herhaal gewoon uw eigen woorden van in deze commissie. U sprak toen over een bosbarometer, nu spreekt u over een bos-teller. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

Dat doet er niet toe. Het gaat over het bijhouden van wat er gerealiseerd wordt. Wat mij zeer sterk verontrust, is dat u zich er niet toe wilt engageren dat de bosoppervlakte uitbreidt. U zegt hier, tenzij ik het niet goed begrepen heb, dat u gaat tellen hoeveel bossen erbij komen. U zegt niet dat dat een nettobalans is. En dat is natuurlijk essentieel. Gaat het hier over een netto-uitbreiding? Of gaat u enkel tellen wat u zelf bijkomend plant en telt u wat er gekapt wordt, niet mee? Dat is de essentie van al mijn vragen. Als we echt voor bosuitbreiding willen gaan, dan zult u moeten vertrekken van wat de oppervlakte nu is en er bijkomend realiseren. En als er gekapt wordt, moet er nog extra gerealiseerd worden.

Voor mij is de essentie van de vraag: gaat het hier over een netto-uitbreiding of zult u enkel tellen wat u zelf bijkomend plant en wat u de afgelopen weken inderdaad heel vaak in Vlaanderen bent gaan doen? Dat is natuurlijk geen netto-uitbreiding, dat is een uitbreiding, maar er kan tegelijk evenveel of zelfs meer gekapt zijn. Dat is voor mij de essentie van het verhaal. Daar wil ik een heel duidelijk antwoord op, anders zijn we verder aan het dweilen met de kraan open.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, in de vorige legislatuur hebben we vaak discussies en interpellaties gehad over het meetinstrument en hoeveel bos erbij komt, hoeveel bos er effectief is. We hebben onder meer het voorbeeld gekregen van een rond punt met wat bomen erop en dat stond ingekleurd als bos. We hebben echt heel wat zaken zien passeren.

Ik weet dat het niet gemakkelijk is. Net zoals bij de nulmeting van het zwerfvuil en het verpakkingsplan is het meetinstrument van heel groot belang. We hebben allemaal hetzelfde doel, het regeerakkoord is daar duidelijk over. Er moet deze legislatuur 4000 hectare bos bij komen.

Het is ook belangrijk dat kan worden aangetoond dat dit effectief gebeurt. U zegt dat er op het terrein effectief moet worden gecontroleerd. Dat is inderdaad heel belangrijk. Men moet ter plaatse gaan. Alle betrokken instanties die tot nu toe in vergaderingen werden samengezet, moesten overeenkomen over welk meetinstrument er nu gaat beslist worden. Welke weg gaan we nu definitief inslaan? Het is

belangrijk dat de neuzen toekomstgericht met de keuze van het nieuwe meet-instrument in dezelfde richting staan. Dat is heel belangrijk. Dat is een uitdaging.

Ik heb u daarnet het woord 'bosteller' in de mond horen nemen. Ik kijk echt wel uit naar de toelichting die u gaat geven op 24 maart. Het is echt belangrijk dat de neuzen van iedereen echt in dezelfde richting staan en dat we toekomstgericht het bos realiseren, zodat we van die belachelijke discussies kunnen afstappen en effectief op het terrein tot realisaties overgaan.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, collega's, ik wil even benadrukken dat ik getuige ben geweest samen met velen van jullie van de bij tijd en wijle – je zou zeggen hilarische als het niet zo ernstig was – discussie over de instrumenten die beschikbaar waren. Er kwamen hoorzittingen en kaartjes die niemand nog kon begrijpen. Mevrouw Evenepoel kon het niet altijd even helder uitleggen in haar toelichting. Het was voor niemand een verkwikkelijke zaak.

Het voornemen van de minister om daar voor eens en altijd komaf mee te maken, en te focussen op een instrument dat effectief hanteerbaar is en dat uitgaat van een samenwerkingsverband tussen heel veel actoren op het terrein, is een ongelooflijk goede zaak. Ik ben er eigenlijk van overtuigd dat er op dit ogenblik in Vlaanderen al flink wat gebeurt. Ik kijk naar lokale besturen, ik kijk naar privé-bedrijven of ondernemingen. Zij doen samen met andere partners effectief aan bebossingsprojecten. Alleen weten we dat het op dit moment onvoldoende is.

Ik hoop dat het samenwerkingsverband dat de minister heeft geschetst en waar we op 24 maart meer over zullen vernemen, de nodige antwoorden kan bieden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij deze vraagstelling. De discussies uit het verleden in dit parlement kunnen we nalezen in de verslagen. De conclusie was heel duidelijk. De minister heeft ze daarnet goed samengevat: elk meetinstrument heeft zijn interpretatiewaarde. Het is belangrijk dat daar rekening mee wordt gehouden.

Minister, u wilt uitkijken naar een nieuw meetinstrument. Klopt het dat dat de bosteller wordt? Gaat dat over de concrete realisaties op het terrein van het bijkomend aanplanten van bomen of bossen? Dat was me niet helemaal duidelijk. Het meetinstrument zou specifiek dat weergeven en verder niet alle andere cijfers in beeld brengen. Heb ik dat goed begrepen? Kunt u mij dat bevestigen? Uiteraard moeten we het eens zijn over de meetmethodiek en dat duidelijk in beeld krijgen.

We hebben heel duidelijk een gezamenlijke doelstelling om bosuitbreiding te kunnen realiseren. In het belang van de LULUCF- en andere doelstellingen die prioritair moeten worden bereikt, is het belangrijk dat we dat op een goede en gestructureerde manier doen. Wij hebben altijd aangegeven dat de bestemming heel belangrijk is, dat we voldoende aangesloten kwalitatieve bossen kunnen bereiken. Ik moet toegeven dat ik ook uitkijk naar uw plan van aanpak, om vooral ook die zaken mee te kunnen realiseren, zodat we voor verschillende doelstellingen tegelijkertijd stappen vooruit kunnen zetten.

Het is niet altijd evident om een transparant beeld te krijgen van de opvolging van de boskap, en van welke kap in het kader van welke doelstelling gebeurt. Ik heb u daar een schriftelijke vraag over gesteld. Enerzijds gebeurt dat in het kader van instandhoudingsdoelstellingen, anderzijds in het kader van eventuele andere doelstellingen, die dan niet altijd even scherp en duidelijk zijn vastgelegd. Ik wil u vragen om daar een transparanter beleid in te krijgen, omdat daar heel wat vragen rond rijzen met betrekking tot de opvolging: in het kader van welke doelstellingen worden afspraken

gemaakt of worden beheerplannen afgesproken of goedgekeurd? Dat is zeker nog een uitdaging waar we verder mee aan de slag moeten.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: We komen daar binnenkort op terug, dus ik kan kort zijn.

Collega Schauvliege, ik heb wel geantwoord: er komt 4000 hectare netto extra bos bij. Ik ben daar heel duidelijk over. En bossen die aangelegd worden in het kader van boscompensatie, tellen we niet mee. Ik hoop dat dat nu duidelijk is. Die oppervlakte compenseert hetgeen gekapt werd.

Soms moet er wel gekapt worden. U zult dat ook weten via uw mandatarissen, in Bierbeek bijvoorbeeld. Daar moeten 31 eiken gekapt worden voor een fietspad. Ik heb gezegd dat men ook moest opletten voor het dasprobleem daar. Maar het waren ook jullie mensen die hevig zegden dat dat fietspad er zo snel mogelijk moest komen. Ik zou willen dat we hier niet met twee maten en twee gewichten werken. We moeten heel goed weten waarover we praten. Ik ben ook niet altijd voor kappingen, maar soms moet het helaas gebeuren, bijvoorbeeld in Bierbeek, voor een fietspad, waar jullie mensen ook achter staan. Ik heb gezegd dat men ook het dasprobleem moet oplossen, want dat is ook belangrijk. U zult dat ook wel belangrijk vinden, en ik hoop uw mensen in Bierbeek ook.

4000 hectare netto bos: ik hoop dat ik duidelijk ben.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, hartelijk dank voor uw zeer duidelijke antwoord. Ik wil daarbij benadrukken dat wij nog nooit gezegd hebben dat er geen enkele boom mag sneuvelen voor een andere doelstelling. Wij willen wel een nettobalans die positief is. Laten we daar heel duidelijk over zijn.

Ik heb heel wat vragen gesteld. Ik heb niet op alles een antwoord gekregen. Ik ben blij dat u bevestigd hebt dat het hier over een netto-uitbreiding gaat. We zullen u daar dan ook aan houden, als u uw plan voorlegt. Wij kijken uit naar 24 maart. We hebben u de afgelopen weken en maanden op heel veel plekken zien verschijnen om zelf een boompje in de grond te steken, maar het zal vooral de taak zijn om ervoor te zorgen dat iedereen aan de slag is. Want met alleen zelf boompjes in de grond te steken, zullen we het niet halen. 4000 hectare is veel. Dus we gaan al die partners nodig hebben. We moeten een kader creëren dat dit mogelijk maakt, een kader dat kansen biedt om dat te realiseren. Dat is een heuse opdracht.

U vindt in mij een partner om dat te ondersteunen, maar wij zullen dat inderdaad kritisch opvolgen. We willen echt dat die 4000 hectare er komen en dat dit niet op de kap is van het kappen van bossen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het aanbrengen van beplantingen op hondenlosloopweides – 1478 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, we hebben het erover gehad: de bosuitbreiding van 4000 hectare in deze legislatuur. Bij de bespreking van de beleidsnota maakte u duidelijk dat er ook out of the box mocht worden gedacht.

Naast Leefmilieu volg ik ook Dierenwelzijn op. Ik wou dat aan elkaar koppelen. Ik heb uw collega, minister Weyts, al bevraagd. Hij vond dat een goed idee. Nu kom ik ook bij u terecht.

We hebben de suggestie gedaan om – weliswaar bescheiden, maar alle beetjes helpen – meer aandacht te hebben voor aanplantingen op hondenlosloopweides. Die beplantingen van bomen en struiken kunnen een positief effect hebben op het dierenwelzijn van honden. Er zijn minder bijtincidenten enzovoort. Die twee zaken kunnen matchen en het milieu en het dierenwelzijn ten goede komen.

Er zijn ook hondenlosloopbossen. Er zijn gemeenten die met houten constructies werken, maar dat is niet zo ecologisch. We gaan liever voor echte bomen en struiken. Er is een nieuwe trend van hondenlosloopbossen. In Tessenderlo is men daarmee bezig; het wordt uitgebaat door Natuurpunt.

Uit gesprekken daar blijkt dat er nog werk aan de winkel is. Men wil meer instructies voor de aanplantingen, hoe die het beste gebeuren.

Minister, zult u werk maken van het aanbrengen van beplantingen op hondenlosloopweides om een bescheiden quick win te realiseren van meer bebossing in Vlaanderen en om bij te dragen aan het dierenwelzijn?

Zult u het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een opdracht geven om, in samenwerking met Dierenwelzijn of experts in het gedrag van honden, een geschikt concept uit te tekenen voor de beplanting en verdere inrichting van hondenlosloopweides?

Zult u er vervolgens op aandringen bij alle beheerders van hondenlosloopweides om na te gaan of het aanbrengen van beplantingen effectief werd gerealiseerd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Tot op heden zijn er 35 officiële hondenlosloopzones opgenomen in een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling. Deze 35 zones hebben een gezamenlijke oppervlakte van 42 hectare. De meeste van deze zones zijn gelegen in bossen. Slechts een 7-tal hectare van deze zones zijn hondenweides waar er mogelijkheden zijn om bomen en struiken aan te planten. Ik bezorg u een tabel met de gegevens van deze 35 zones.

Daarnaast zijn er nog verschillende officieuze hondenlosloopzones, die op het terrein als dusdanig zijn aangeduid, maar nog niet zijn opgenomen in een goedgekeurde toegankelijkheidsregeling. Het vorig jaar geopende losloopbos in Gerhagen is hier een voorbeeld van. Dat wordt trouwens beheerd door het ANB in samenwerking met de gemeente Tessenderlo en niet door Natuurpunt.

Over de hondenlosloopzones zonder toegankelijkheidsregeling zijn geen exacte cijfers beschikbaar, maar qua grootteorde zijn het er wellicht evenveel als de officiële. En ook de verhouding tussen hondenlosloopzones in bossen en hondenweiden is wellicht gelijkaardig. We kunnen dus stellen dat er in Vlaanderen zo'n 15 tot 20 hectare hondenweiden zijn.

Het is echter niet de bedoeling om die helemaal vol te planten met bomen en struiken. Honden hebben immers ook nood aan ruimte en variatie. Een halfopen zone is dus ideaal. In het beste geval kan er in hondenweiden zo'n 10 hectare bos bijkomen.

Hondenlosloopzones liggen vandaag vaak in natuur- of bosgebieden. De schaarse natuur in Vlaanderen wordt door tal van actoren gebruikt. Dat hondeneigenaars op zoek zijn naar plaatsen waar ze met hun trouwe hond terecht kunnen, is niet meer dan normaal. En het is uiteraard ook goed voor de honden.

U vroeg of ik het ANB de opdracht kan geven om, in samenwerking met Dierenwelzijn of experts in het gedrag van honden, een geschikt concept uit te tekenen. Ik wil dat doen. Ik zal bekijken wat er mogelijk is.

Er kan bij de beheerders van hondenlosloopweides op worden aangedrongen om de weides te 'vernatuurlijken' door het aanplanten van bomen en struiken. Privé-eigenaars en openbare besturen kunnen daarvoor onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op subsidies of projectsubsidies voor eenmalige inrichtingswerken die de sociale functie bevorderen, en ik denk wel dat dat een sociale functie is.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik ben uiteraard tevreden dat u, net als uw collega Weyts, positief staat tegenover hondenlosloopbossen. Het is inderdaad belangrijk dat dat wordt ingericht in samenspraak met gedragstherapeuten voor honden. Ik zal dit verder opvolgen en zal nu geen verdere vragen stellen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Op basis waarvan wordt er bepaald of er een hondenlosloopweide in een gebied van het agentschap komt of niet? Ik stel die vraag omdat ik zelf met een aantal lokale besturen in gesprek geweest ben en daar niet altijd een eenduidig antwoord op kwam. Het hing veeleer af van met wie je aan tafel zat dan dat er objectieve criteria waren om te beslissen of er een hondenlosloopbos of -weide kwam of niet.

Zijn er binnen de Vlaamse overheid criteria om te bepalen of er al dan niet een hondenlosloopweide kan komen? Ik denk daarbij aan afstandsanalyses, andere hondenvoorzieningen in de buurt, andere bossen in de buurt en dat soort zaken. Wordt daar rekening mee gehouden? Of hangt het er veeleer van af of er een vraag komt?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik moet mij daar meer over informeren. Ik weet wel dat er bij het Agentschap voor Natuur en Bos een kompasnaald is aangemaakt rond hondenlosloopzones. Maar hoe of wat, daar moet ik mij over informeren, anders ga ik een verkeerd antwoord geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de doelen voor de gemeenten om het restafval te beperken – 1592 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Carina Van Cauter

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik heb een vraag over de vooropgestelde doelen om het aantal kilogram restafval te beperken. We hebben het eerder vandaag al gehad over sluikstorten en zwerfvuil. In hetzelfde kader zitten we met ons restafval. Op 17 mei 2019 werd op de ministerraad van de Vlaamse Regering een planaanpassing voor het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval goedgekeurd en werden de doelstellingen richting 2022 aangepast. Daarbij kregen 170 gemeenten die al goed presteerden, het doel opgelegd om het aantal kilogram restafval te behouden. 130 gemeenten kregen het doel om te verbeteren. En het gemeenschappelijke doel was om in 2022 nog gemiddeld 138

kilogram restafval per inwoner te hebben. Dat is dus een verbetering van 12 kilogram tegenover de 150 kilogram per inwoner die in 2016 werd weggegooid.

Op 20 december 2019 verscheen de publicatie Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval 2018 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), met de cijfers van het jaar 2018. Hieruit bleken onder meer volgende zaken. Van de 170 gemeenten die als doel 'behouden' meekregen, verminderde het aantal kg restafval gemiddeld met 1,7 kg. De 130 gemeenten met als doel 'verbeteren' deden het gemiddeld 4,6 kg beter. Hun doel is wel om tegen het jaar 2022 gemiddeld 21 kg beter te doen. Alles samen is het resultaat dat er al 4,4 kg restafval minder wordt weggegooid dan in 2016. Eigenlijk is van het verbetertraject van 12 kg al 4,4 kg afgelegd. Dit gebeurde eigenlijk zonder dat de gemeenten maatregelen konden nemen richting de opgelegde doelstelling. De plaanpassing gebeurde immers op 17 mei 2019, de cijfers van 2018 werden pas nu in december 2019 bekendgemaakt. Een derde van het doel is dus al behaald zonder dat er een aanpassing in gedrag mogelijk is geweest.

De verschillen tussen de gemeenten zijn groot en worden soms zelfs nog groter. Hierbij enkele uitschieters. Herstappe, dat als doel had het aantal kg restafval te behouden, ging 31 kg achteruit. Oosterzele en Koksijde, die als doel hadden het aantal kg restafval te behouden, gingen er respectievelijk 30 en 33 kg op vooruit. Roosdaal, dat als doel had te verbeteren, ging 43 kg achteruit. Nieuwpoort, dat als doel had 73 kg te verbeteren tegen 2022, ging 73 kg vooruit en haalde daarmee zijn doel nog voor te zijn gestart met de implementatie van nieuw beleid.

Het uiteindelijke doel moet uiteraard zijn dat alle gemeentes in Vlaanderen zo goed mogelijk sorteren. We hebben gemeentes die het erg goed doen, we hebben er die het echt niet goed doen. Er is echter geen stok achter de deur om hen te overtuigen het beter te doen. Maar positieve motivatie is een optie.

Minister, hoe nuttig zijn doelen door een plaanpassing, wanneer blijkt dat een aantal gemeenten hun doel al behaalden, nog voor ze tot actie overgingen? Op welke manier zal er ingezet worden om tegen 2022 de doelen te behalen of op langere termijn zelfs beter te doen? Hoe worden gemeentes die geen doel tot verbeteren opgelegd kregen, geprikkeld zodat ook zij gemotiveerd worden om het onderste uit de kan te halen? Hoe worden gemeenten die wel een doel vooropgesteld kregen, gemotiveerd om dat ook te halen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Op 17 mei 2019 heeft de Vlaamse Regering een plaanpassing goedgekeurd. Het is dus niet zo dat gemeenten voor deze plaanpassing nog geen doelstellingen hadden. Het oorspronkelijke uitvoeringsplan had al wel degelijk op lokaal niveau zaken in beweging gezet. Ook mijn administratie was al volop gestart om gemeenten die een grote stap moesten zetten om hun doelstelling te bereiken, te begeleiden. Wel zagen bepaalde gemeenten door de plaanpassing hun doelstelling plots strenger worden, andere kregen een meer soepele doelstelling. Dat was een gevolg van de gebruikte methodologie. Omdat we ervan uitgaan dat de nieuwe Belfiusindeling beter aansluit bij de werkelijke sociaal-economische situatie van de gemeente, zijn de nieuwe doelstellingen ook correcter.

Om tegen 2022 de doelstellingen te halen, wordt er gewerkt op verschillende acties. In 2018 is een 'benchmarktool' ontwikkeld, een online-instrument waarmee gemeenten hun resultaten en hun afvalbeleid kunnen vergelijken met dat van andere gemeenten. In de tool kunnen gemeenten op zoek gaan naar beleidsmaatregelen die betere resultaten van andere gemeenten kunnen verklaren, zoals tarieven, openingsuren van het recyclagepark, preventiemaatregelen enzovoort.

Daarnaast worden gemeenten die nog grote stappen moeten zetten om hun doelstelling te halen, actief begeleid vanuit de OVAM. Tijdens een visitatie wordt

het lokale afvalbeleid bekeken en worden verbeterpunten voorgesteld. Ook het lokaal bestuur moet een actieplan opstellen om de doelstelling te behalen. Sinds het begin van de planperiode heeft de OVAM zo al 68 gemeenten en vier intercommunales begeleid.

Alle gemeenten krijgen een doel opgelegd. Gemeenten die meer restafval produceren dan de doelstelling van de cluster waartoe ze behoren, moeten hun restafval laten dalen tot op deze doelstelling. Gemeenten die bij het begin van de planperiode de doelstelling voor hun cluster al bereikt hebben, behouden minstens deze resultaten of verbeteren ze. Deze gemeenten mogen hun afvalcijfers dus niet laten stijgen. Daarnaast wordt de gemeenten ook gevraagd om goede voorbeelden te delen met andere gemeenten en worden ze met de benchmarktool in de kijker gezet met hun goede resultaten.

Tot slot en zoals reeds gesteld, worden gemeenten die nog serieuze stappen moeten zetten richting de doelstelling actief begeleid door de OVAM, is er een benchmarktool ontwikkeld en worden er lerende netwerken opgezet. Daarnaast geeft het plan ook een doelstelling per intercommunale, om gemeenten zo te ondersteunen om hun doelstelling te halen.

Na de lokale verkiezingen van 2018 hebben heel wat intercommunales een nieuw actieplan ontwikkeld om de hoeveelheid restafval op hun grondgebied te doen dalen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ik ben blij te horen dat de OVAM de gemeenten die nog stappen moeten zetten, actief begeleidt. Die benchmarktool die de goede praktijken in de kijker zet is heel goed nieuws. Ik hoop dat de steden en gemeenten die zien dat ze hun doelen al halen en misschien beseffen dat ze beter kunnen doen daardoor gemotiveerd raken. Net zoals het belangrijk is om de slechtste leerlingen van de klas te helpen bijbenen, moeten we ook proberen om de goede leerlingen te helpen excelleren. Het is niet omdat ze de doelstelling halen dat ze misschien niet nog beter kunnen. Het zou een ambitieus plan zijn indien we daar dan ook naar zouden streven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.